БЕОГРАД - На данашњи дан 1879. године изашао је први број војног часописа "Ратник". Традиције тог угледног гласила данас наставља лист "Одбрана".

Догодило се на данашњи дан. Данас је понедељак, 24. јануар 2022. До краја године има 341 дан.

41 - Убијен је римски цар Гај Јулије Калигула, који је током владавине од 37. до 41. испољио бруталност, самовољу и нечувено расипништво. Пошто је увео неподношљиво високе порезе и остале намете, окренуо је против себе Сенат и војску, чак и команданте сопствене преторијанске гарде и убијен је. Сенат је потом за цара прогласио његовог стрица Клаудија Тиберија Друза, који је упамћен као добар владар.

76 - Рођен је римски цар Публије Елије Хадријан, који је током владавине од 117. до смрти 138, увидевши да Римско царство слаби, утврдио границе у југозападној Германији и Британији. На северној граници провинције Британије, између залива Клид и Форт, подигао је тзв. Хадријанов бедем који је требало да штити од упада Пикта и Шкота. Подигао је више градова, од којих је најважнији Хадријанов град у Тракији (садашње Једрене). Био је велики поштовалац грчке културе и покровитељ уметности и писао је стихове, вајао и сликао.

1712 - Рођен је пруски краљ Фридрих II Велики, типичан представник пруског милитаризма, који је током владавине од 1740. до 1786. од Пруске створио европску силу. Као присталица идеје просвећености, донекле је владао у духу просвећеног апсолутизма. У дворцу Сансуси окупљао је филозофе, писце и уметнике, између осталих и француског писца и филозофа Волтера.

1732 - Рођен је француски писац Пјер Огистен Карон де Бомарше, весник Француске

револуције. Смело је критиковао подмитљивост судија, поквареност друштва и корупцију. Дела: комедије "Севиљски берберин", "Фигарова женидба" - које су инспирисале Ђоакина Росинија и Волфганга Амадеуса Моцарта да компонују истоимене опере - аутобиографско дело "Мемоари".

1746 - Рођен је шведски краљ Густав III, који је од ступања на престо 1771. до насилне смрти 1792. владао чврстом руком, али је био и велики покровитељ уметности. Ратовао је против Русије од 1788. до 1790. и безуспешно је покушавао да заузме Петроград. Инспирисан атентатом на њега у стокхолмској опери у марту 1792, Ђузепе Верди је написао оперу "Бал под маскама".

1776 - Рођен је немачки писац Ернст Теодор Вилхелм Хофман, познат као Ернст Теодор Амадеус Хофман, чија су дела пуна гротескног хумора, фантазије, хипнозе, телепатије, отуђености и страве, знатно утицала на европску књижевност. Садржај тих прича композитор Жак Офенбах користио је за опере. Дела: "Фантастичне слике у Калоовом маниру", "Ђавољи еликсири", "Серпионова браћа", "Животни назори мачка Мура".

1847 - Рођен је српски војсковођа војвода Радомир Путник. У два српско-турска рата од 1876. до 1878. командовао је Рудничком бригадом и Ветерничким одредом, које су се истакле на Јавору, Кревету, Великом Шиљеговцу, Ђунису, око Пирота, приликом ослобађања Ниша, Врања и Гњилана. У Српско-бугарском рату 1885. био је начелник Штаба Дунавске дивизије, а 1890. постављен је за помоћника начелника Главног генералштаба. У програм обуке старешина увео је решавање тактичких задатака на Вишој школи Војне академије, у којој је предавао тактику и генералштабну службу. Команда над Шумадијском дивизијском облашћу поверена му је 1893. али му је 1895. одузета и 1896. пензионисан је под сумњом да сарађује с Радикалном странком. Реактивиран је 1903. и од тада се налази на месту начелника Главног генералштаба као и министра војног 1904, од 1906. до 1908. и 1912. У Првом балканском рату као начелник Штаба Врховне команде знатно је допринео победи српских армија у Кумановској, а затим у и Битољској бици октобра и новембра 1912. У Другом балканском рату 1913. правовремено је распоредио и припремио војску, предвидевши бугарски напад, што је било одлучујуће за тријумф у Брегалничкој бици. У Првом светском рату 1914. вештим маневрисањем и груписањем главнине српских снага допринео је сламању надмоћних аустроугарских трупа у Церској и Колубарској бици. Руководио је повлачењем српске војске 1915. осујетивши низом маневара намеру немачке Врховне команде да је у садејству с бугарским и аустроугарским трупама опколи и уништи. Савезници су га претходно онемогућили да превентивним ударом спречи Бугарску да ступи у рат на страни Централних сила. Током повлачења српске војске тешко је оболео и упућен је у Француску на лечење, где је умро 1917.

1848 - Џејмс Маршал је у Калифорнији пронашао грумен злата. У рату 1846/7. Сједињене државе су преотеле ту територију од Мексика. Чувена "Златна грозница" започела је у децембру исте године кад је извештаје о проналаску племенитог метала потврдио председник САД Џејмс Полк.

1915 - Британски ратни бродови потопили су у Првом светском рату у Северном мору немачку крстарицу "Блихер" на којој је погинуло 870 људи.

1920 - Умро је италијански сликар и вајар Амадео Модиљани, чија су дела јединствена по препознатљивој издужености фигура. У Паризу је живео од 1906. и један је од најзначајнијих представника "Париске школе". Највише је сликао женске актове и портрете, а у младости се бавио и скулптуром у којој се осећао утицај афричке уметности.

1937 - Закључен је југословенско-бугарски "Пакт о вечном пријатељству". Бугарска није хтела да приступи Балканском пакту који је гарантовао неповредивост граница, али је овај споразум потписала.

1942 - Рођен је Мило Глигоријевић, новинар, литерата, издавач. Дипломирао је књижевност на Филолошком факултету у Београду. Био је новинар листова "Борба", "Младост", "Нин" у којем је био и главни уредник. У потоњем периоду посветио се издаваштву. Дела: "Нестор из воде", "Одговор Миће Поповића", "Рат и мир Владимира Дедијера", "Излазак Срба", "Србија на западу".

1948 - Основан је Институт за нуклеарне науке "Винча", у прво време као Истраживачки центар за реализацију нуклеарног програма тадашње ФНРЈ. Од априла 1953. преименован је у "Институт за нуклеарне науке".

1965 - Умро је Винстон Черчил, добитник Нобелове награде за књижевност 1953. премијер Велике Британије од 1940. до 1945. и од 1951. до 1955. Члан парламента постао је 1900. а од 1905. до 1921. био је државни подсекретар за колоније, министар трговине, унутрашњих послова, први лорд Адмиралитета, министар за муницију и

министар рата и ваздухопловства, министар колонија, а од 1924. до 1929. министар финансија. Био је идеолог и организатор интервенције против Октобарске револуције у Русији. По доласку нациста на власт у Немачкој 1933. упозоравао је Британце на опасност. После слома савезника у Норвешкој и пада Француске маја 1940. постао је премијер и вођа Конзервативне странке. У мају 1943. успоставио је везу с Врховним штабом НОВЈ и потом је признао Партизански покрет као, по његовом уверењу, једину снагу која се у Југославији бори против окупатора. Поражен је на изборима 1945. али је после победе конзервативаца 1951. поново постао премијер. Дела: "Лорд Рендолф Черчил", "Моје афричко путовање", "Либерализам и социјални проблем", "Историја светског рата", "Марлборо, његов живот и доба", "Корак по корак", "У борбу", "Неумољива борба", "Почетак краја", "Мемоари из Другог светског рата" (за њих је добио Нобелову награду иако је познато да их није он писао него тим стручњака).

1972 - Јапански војник Шјоићи Јокои откривен је на пацифичком острву Гуам, где се 28 година скривао у џунгли, убеђен да Други светски рат још траје.

1973 - Преговарач САД Хенри Кисинџер изјавио је да ће Вијетнамски мировни споразум договорен на мировним преговорима у Паризу значити и крај борби у Лаосу и Камбоџи, а преговарач Ханоја Ле Дук То описао је документ као "велику победу за вијетнамски народ". Борбе у Вијетнаму окончане су тек крајем априла 1975. ослобађањем Сајгона и америчком војном катастрофом.

1983 - Умро је амерички филмски режисер Џорџ Дуи Кјукор, холивудски перфекциониста, посебно успешан у музичкој комедији. Неки од његових филмова одишу дискретношћу, префињеним хумором и истанчаним познавањем људске природе, особито женске. Филмови: "Мале жене", "Силвија Скарлет", "Дама с камелијама", "Плинско светло", "Звезда је рођена", "Хајде да се волимо", "My Fair Lady", "Дејвид Коперфилд", "Филаделфијска прича".

1986 - Герилци Армије националног отпора бившег министра одбране Уганде Јоверија Мусевенија ушли су у главни град Кампалу и потпуно овладали њиме два дана потом. Његове снаге скршиле су отпор владиних трупа и збациле владу генерала Тита Окела, који је на власт дошао после војног пуча јула 1985. када је оборена влада Милтона Оботеа. Окело је побегао у Судан а Мусевени је 29. јануара проглашен новим шефом државе.

1989 - У руднику злата у јужном Перуу погинуло је око 100 рудара, при чему је већину угушио отровни гас.

1996 - Варшавски војни тужилац званично је отворио истрагу над председником владе Пољске Јузефом Олексијем, због његове наводне шпијунске активности за рачун Москве, што се накнадно показало као лажна оптужба с циљем елиминисања политичког противника од стране пољског председника Леха Валенсе.

1998 - У експлозији која је изазвала пожар у окну рудника угља Вангђиајинг у кинеској провинцији Лиаонинг погинуло је 77 особа.

1999 - Јордански краљ Хусеин потписао је декрет којим је старијег сина Абдулаха одредио за наследника на престолу.

2004 - Амерички свемирски робот "Опортјунити" спустио се на Марс - три седмице после "брата близанца" робота "Спирит" - и четири сата потом почео је да шаље снимке на Земљу.

2007 - Умро је српски академик Илија Стојановић, стручњак за телекомуникације. Оснивач је модерне Катедре за телекомуникације у Београду, коју је водио 19 година. Био је управник Завода за телекомуникације и рачунарску технику, саветник Института "Михајло Пупин", РТВ Београд. Биран је за председника светске конфренције ИТУ у Женеви. Био је кључни носилац пројекта увођења мобилне телефоније у Србији. Објавио је пет књига и учествовао је у бројним пројектима телекомуникационих система.

2007 - Умро је српски академик Никола Милошевић, књижевник, филозоф, критичар, публициста. Био је професор Теорије књижевности на Филолошком факултету у Београду. Од 1991. редовни је члан САНУ. Предводио је Задужбину "Милош Црњански". Веома плодан аутор, увек друштвено активан. Извесно време био је и народни посланик. Главна дела: "Антрополошки есеји", "Роман Милоша Црњанског", "Негативан јунак", "Идеологија, психологија и стваралаштво", "Андрић и Крлежа као антиподи", "Зиданица на песку","Шта Лукач дугује Ничеу", "Филозофија структурализма", "Достојевски као мислилац", "Марксизам и језуитизам", "Психологија знања", "Антиномија марксистичких идеологија" и "Православље и демократија". Добитник је награде Београда (Октобарске)

и награде "Исидора Секулић" 1982. (коју је одбио да прими).

2011 - Догодила се експлозија на московском аеродрому "Домодедово". Бомбаш самоубица активирао је експлозив и убио 35 а ранио 180 особа.

2020 - Два случаја заразе корона вирусом, првобитно потврђеног у Кини, забележена су у Француској, у близини Париза и у Бордоу. Верује се да су то први забележени случајеви у Европи. Шест дана потом, Светска здравствена организација саопштила је да коронавирус представља ванредну ситуацију на глобалном нивоу.

(Танјуг)